

BORASDÁVDDA ČIELGGADANÁIGODAT
Pasieantadieđut

IS-0465
samisk

Čielggadeapmi go várohuvo ahte lea čičžeborasdávda

Don leat čujuhuvvon čielggadeapmái spesialistadea rvvašvuodábálvalussii go várohuvo ahte dus sáhtta leat borasdávda. Dássáži dat lea dušše juoga mii várohuvo. Eanaš pasieanttaide duođaštuvvo ahte várohus ii doallan deaivása manja go leat dárkilit iskkaduvvon, nu go don ge galggat dál.

Don leat čujuhuvvon čizžeborasdávdda čielggadeapmái (Pakkeforløp for brystkreft). Borasdávdda čielggadanáigodat galga addit einnostahttuvuođa ja oadjebasvuoda pasieanttaide ja oapmahaččaide ja lea našunála standardiserejuvvon geavat mas lea fágalaš vuoddu. Ulbmil lea dagahit ahte šaddá johtilis čielggadeapmi ja álggaheapmi divššus, ja garvit dárbašmeahtun vuordináiggi nu ahte čielggadeapmi šaddá nu einnostahttit ja lea nu unnán noadđin dutnje go vejolaš.

Čielggadanáigodat čilge maiddá man galle beaivvi dat iešguđetge oasit čielggadeamis berrejit váldit. Dát gohčoduvvojit čielggadanáigin. Čielggadanáiggit leat norbman, eai riikkumeahtun gáibádusat. Muhttin pasieanttaide leat dálkkaš sivat dasa ahte čielggadanáigodat váldá guhkit dahje oanehat áiggi go dat mii čuožžu našunála čielggadanáigodagas.

• Čielggadeapmi go várohuvo ahte lea borasdávda.

Ulbmil čielggademii ja iskkademiiguin maid čađa don galggat dál mannat lea duođaštit ahte dus lea dahje ii leat borasdávda.

Sáhtta maiddá geavvat ahte don čujuhuvvot viidásat eará buozalmasvuoda čielggadeapmái. Jus čielggadeapmi čájeha ahte dus lea borasdávda, de oáččut dieđuid vejolaš divššu birra ja mii dáhpuvva viidásat.

Buot buohccivesuin mat čielggadit ja dikšut borasdávdda galget leat sierra čielggadeami koordináhtorat geat ráhkkanahitet du čielggadanáigodaga, dan bokte ahte dingojit diimmuid iešguđetge iskkademiide ja iskosiidda maid don fertet váldit. Sáhtat váldit oktavuoda čielggadeami koordináhtoriin praktihkalaš jearaldagaiguin čielggadeami, diimmuid ja sullasaš áššiid ektui. Čielggadeami koordináhtor lea dájvá buohccidivššár, muhto sus sáhtta maiddá leat eará duogáš.

Lea álo doavttir guhte vástida dálkkaš jearaldagaide.

Galggat oazžut diehtit makkár iskkadeamit leat guoskevaččat dutnje, ja goas dat iešguđetge iskkadeamit dahje iskosat galget dahkkot.

• Čielggadandásit

Dábálaččat lea čielggadeapmi dahkkojuvvon 14 beaivvis. Muhtomin ádjána guhkit dálkkaš sivaidda dihte. Čielggadanáigi lea dan rájes go buohccivesu lea ožžon čujuhusa čielggadeapmái fástadoaktáris dassá čielggadeapmi lea loahpahuvo ja lea duođaštuvvon ahte dus lea dahje ii leat borasdávda, dahje leat ožžon diagnosa ja lea mearriduvvon makkár divššu galggat oazžut. Áiggit leat čállojuvvon našunála čizžeborasdávdda čielggadanáigodahkii.

lešguđet dásit čielggadeamis ja divššus	Kommentárat	Ávžžuhuvvo ovdal:
Dássi 1: Áigi dan rájes go buohccivesu oazžu čujuhusa dassá don boadát buohccivesu vuosttaš háve	Čielggadeami koordináhtor fuolaha ahte dutnje biddjojuvvojit dat diimmu mat dutnje galget čielggadeamis.	7 kaleandarbeaivvi
Dássi 2: Áigi dan rájes go boadát buohccivesu vuosttaš háve dassá čielggadeapmi lea loahpahuvo	Dán áigodagas dahkkojuvvojit iskkadeamit dus čielggadan dihte ahte leago dus borasdávda vai ii. Eatnašat geat čielggaduvvojit čizžeborasdávdi galget mannat čađa dan mii gohčoduvvo trippel-diagnosan. Das leat golbma iskkadeami: <ul style="list-style-type: none"> • Klinihkalaš iskkadeapmi čiččis • Mammografija ja/dahje ultrajietnaiskkadeapmi • Nállobiopsiija, dat mearkaša ahte nállu čuggejuvo šattolmassii váldin dihte iskosiid seallain. Dát dahkkojuvo gávnnahtan dihte ahte leago šattolmas bahánalat vai ii. Sáhtta leat dárbu eanet iskkademiide. Dutnje ad- dojuvvojit dieđut dađistaga. Go bohtosat iskkademiin ja iskosiin leat gárvásat, de dábálemosit sáhtta duođaštuvvot ahte leago dus borasdávda vai ii. Váldojuvo mearráduš diagnosa birra. Jus dus ii leat borasdávda, de loahpahuvo čielggadanáigodat.	7 kaleandarbeaivvi
Dássi 3: Áigi dan rájes go lea duođaštuvvon ahte dus lea borasdávda dassá dikšu álggahuvo	Jus dus lea borasdávda, de dál plánejuvo makkár dikšu dutnje lea buoremus. Mearráduš makkár divššu don galggat oazžut dahkko ovtas duinna, dábálaččat lea árvvoštallan man fágaidrasttildeaddji team-čoahkkin lea dahkan mii lea vuodđun dasa. Pasieanttaide geain lea čizžeborasdávda lea dábálemosit okta dain dahje mánga čuovvovaš dikšovejolašvuodain heivvolaš: operašuvdna, seallamirko ja/dahje suonjardikšu.	Operašuvdna Dálkkaš dikšu 13 kaleandarbeaivvi 10 kaleandarbeaivvi

Pasieanttat geain lea čičžeborasdávda sáhttet dábálepmosit álggahit divššu ovdal 24 - 27 kaleandarbeaivvi leat gollan dan rájes go buohcciviessu lea ožžon čujuhusa. Muhtumiidda ádjána guhkit, dálkkaslaš sivaid dihte. Du doavttir galgá addit dutnje dieđuid dan birra man sáhtát vuordit, ja addit eanet dieđuid du čielggadanáigodaga birra.

Don gávnnat eanet dieđuid siiddus helsenorge.no/brystkreft. Buohcciviesus gos čielggaduvvot leat maddá dieđut iežaset ruovttusiiddus.

Notáhtat